Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

Một năm	6$	10	8$	00	12$	00	24$
Các hàng xứ							
Các công-sở	»	8.	00	8.	00	16	00
Sáu tháng	3.	00	3.	50	3.	20	6.
Ba tháng	1.	50	1.	75	1.	60	3.
Một tháng	0.	50	0.	60	0.	55	1.

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois.

Toutes correspondances doivent être adressées au directeur du journal 63, Rue du Coton, Hanoi.

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN VĂN VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HỮU LỤC
Administrateur-Gérant : NGUYỄN K. LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 159

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1985

ANNONCES

Des emplacements à forfait de 3 lignes de corps de caractères de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion . . . . . 2$50 la ligne
Par contrat annuel . . . . . 0$10 la ligne
Par centimètre en plus . . . . . 0$05

Réclame dans la 1re page. . . . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. . . . 1$50 le cm.
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái chí cảm tử của người ta

Người xưa có câu : « Tử hữu trọng ư Thái-sơn, hữu khinh ư hồng-mao », nghĩa là cái sự chết của người ta, có khi nặng hơn núi Thái, có khi nhẹ hơn lông chim hồng. Chết sống là một việc rất trọng ai chẳng ham sống, ai chẳng sợ chết, thế mà dám tự mình làm hủy hoại cái sinh mệnh của mình, tất là có can đảm và nghị-lực hơn người, thì mới làm nổi được. Xưa nay biết bao nhiêu người chỉ vì thiếu chút can đảm và nghị-lực, nhẫn sĩ thâu sinh, làm bại hoại mất cái thân danh của mình, mà lại lỗn hại đến nền phong-hóa ở trong xã-hội. Thế thì cái chết cũng thật là khó, mà cái người làm nổi được cái chết, cũng không phải là một người không dũng quyết đâu. Sao người xưa lại có chia cái chết ra làm hai, mà phân biệt ra Thái-sơn với hồng mao, chẳng phải là cốt lấy nghĩa lý mà xử đoán, chớ không phải là chỉ có cái chí dám chết mà đủ cho người ta trọng đâu.

Làm sao mà người ta phải tự hại sinh mệnh, nguyên-nhân khá tạm chia ra như sau này : một là những người gặp cơn nguy biến, thời suy lực kiệt, biết thế mình chèo chống không xong, bất đắc dĩ mà phải hi-sinh cái thân mệnh của mình để giữ toàn danh tiết, đó là những bực nghĩa-sĩ trung thần, hiếu-tử liệt-nữ, biển thấu nghĩa lý, mà dũng quyết cũng hơn người ; cái chết như thế thì trước là bảo toàn danh tiết được cho mình, sau là phù thực cương-thường được cho xã-hội, thật là đúng với câu đức Khổng tử nói : « Sát thân thành nhân », nghĩa là giết mình đi cho thành điều nhân, và câu thầy Mạnh tử nói : « Xả sinh thủ nghĩa », nghĩa là bỏ mạng mình đi cho toàn điều nghĩa. Những người ấy tuy chịu thiệt thòi, mà giá trong tiết sạch, tiếng thơm để lại trăm đời. Hai là những người làm việc thất bại, mà bực tức quyền sinh, như người coi một chiếc tàu, hay là làm chủ một đại công-ti, (đó phần nhiều là người Âu-châu) hoặc vì coi nom không cẩn thận, quản-lý không đắc-pháp, đến nỗi tan nát hư hỏng, phụ lòng tin cậy của đồng nhân, thì thường thấy có người liều chết để tỏ lòng hối hận và giữ lấy danh giá riêng của mình. Ba là những người không may gặp việc oan uổng, không thể nào biện bạch cho ra trong lòng ức uất quá, mà phải đem cái chết để tỏ lòng ngay thẳng, và rửa cái tiếng xấu ở đời. Ấy những người vì cớ ấy mà phải chết, thời khi đáng trọng mà tình cảnh cũng đáng thương. Ai ngờ ở xã-hội ta gần đây, lại nảy ra một bọn thiếu-niên, phóng đãng chơi bời, hung hăng táo tợn, khinh miệt lễ giáo, trái phạm pháp-luật, đến lúc mưu gian bại lộ, thì đã sẵn cái thủ đoạn hung ác, cả gan làm liều, để thoát khỏi vòng hình phạt, chuyện ấy thường thấy xảy ra luôn. Các cậu thiếu-niên trí thức chưa đủ, huyết khí dương hăng, nếu lại cả gan liều lĩnh, coi chết như không, thì càng sinh làm bậy làm càn, không còn có gì ngăn cấm được. Cái chết như thế, chẳng qua là cái kết quả xấu của sự hư hoang, đã làm thiệt mất sinh mệnh một người mà lại treo cái gương xấu ở trong xã-hội. Cái chết ấy thật là đơn mạt đê hèn, người xưa cho là nhẹ hơn lông chim hồng. chính là cho những việc thế đó.

Đã đành rằng thế nước thịnh cường, cốt nhờ dân khí, dân khí chấn khởi, cốt nhờ nhân-dân có cái lòng khinh-sinh. Kia xem như ở nước Trung-hoa, vào đời Xuân-thu và Chiến-quốc phong-tục rất trọng nghĩa hiệp, phần nhiều người coi cái chết như không, cho nên lắm người làm được việc xuất sắc, động địa kinh thiên, người đời sau ai cũng thán phục, mà cho là một đời dân khí rất mạnh ở trong lịch-sử Trung-hoa ; người Nhật-bản cũng rất là khinh sinh, việc tự-sát vẫn thường thấy có, ấy cũng nhờ cái lòng khinh sinh cảm tử của quốc-dân, mà cuộc duy-tân thành lập rất là mau, và võ lực cũng lừng lẫy trong thế-giới, thế thì cái sự khinh sinh cảm tử của người ta, thật có quan-hệ đến dân khí đến quốc thế, đáng quí báu biết là bao. Nước ta xưa kia theo học chữ nho, thiên chuộng về lời văn nhã, xem trong lịch-sử ta, văn trị tuy cũng nhiều khi hưng thịnh, mà võ công thì không mấy tức hiển-hách, thế chẳng phải là tại dân khí hèn yếu, mà quốc-thế đến nỗi suy đồi ư ? Tự ngày tiếp xúc cái phong trào Âu-Mỹ đến nay, thói văn nhược đã bớt đi dần dần, mà tấn kịch cảm tử khinh sinh của các cậu thiếu niên, đã thường thấy diễn ra ở trong xã-hội ; đã gây nên cái thói không sợ chết, thì dân khí chắc có lúc quật cường, quốc-thế chắc có lúc hưng thịnh, đó là một việc đáng mừng cho tiền-đồ nước nhà đó.

Nhưng mà cái thân con người ta rất là trọng, rất là quí, nào là thân-phận ở trong gia đình, nào là nghĩa vụ đối với xã hội, không có quyền phép tự mình được hủy hoại đi đâu. Cái chết vẫn là khó, người dám chết cũng thật là ít, nhưng phải lấy nghĩa mà đoán định, nghĩa đáng chết mà không chết, thì vẫn là người đê mạt đáng khinh, nghĩa không nên chết mà chết, thì cũng là người hung tợn vô lý. Nhờ giáo cho mình mấy đã tỏ là đi-thể của cha mẹ, nếu tự mình mà hủy-hoại đi, là phạm tội bất hiếu với người sinh thành ra mình. Gia giáo cũng cho việc tự mình quyền sinh là tàn thiệt mất sinh mệnh của giới đất, là tội ác rất to. Các cậu thiếu niên quen thói phóng túng, chỉ cầu cho thỏa cái thị dục riêng của mình, chẳng kể gì đánh giá nhà, chẳng kể gì pháp-luật nước, lại sẵn có can-đảm mà gỡ được cái thử-đoạn hung tợn để cầu cho thoát khỏi vòng hình phạt, chuyện ấy thường thấy xảy ra luôn. Các cậu thiếu-niên trí thức chưa đủ, huyết khí dương hăng, nếu lại cả gan liều lĩnh, coi chết như không, thì càng sinh làm bậy làm càn, không còn có gì ngăn cấm được. Cái chết như thế, chẳng qua là cái kết quả xấu của sự hư hoang, đã làm thiệt mất sinh mệnh một người mà lại treo cái gương xấu ở trong xã-hội. Cái chết ấy thật là đơn mạt đê hèn, người xưa cho là nhẹ hơn lông chim hồng. chính là cho những việc thế đó.

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 14 Novembre 1924

Nước Pháp với nước Đức

Cuộc đi đến bàn bạc giao thiệp thương mại Đức Pháp tạm xong. Các phái-viên Đức còn 3 ngày nữa lên kinh Anh-cát-lợi để dự bị việc ký hòa-ước.

Theo như lời của các báo ở Berlin, thì chính-phủ Đức yên-cầu hãy cho thuế 20 % cái quan ở bãi sông Rhur về trước ký hòa ước định, và ấn định thể lệ chắc hẳn về sau Ruar. Song có tin đích xác rằng chính-phủ Đức không có nài xin khoản thuế 20 %.

Tại cuộc hội-nghị bãi trừ nha-phiến

Các phái-viên tại cuộc hội-nghị bài trừ nha-phiến đã tới bàn tổ chức của hội-đồng bốn viên Pháp, Anh, Ha-lan và Nhật-bản để dự bị việc nghị-luận hay mai.

Các chính đảng ở nước Anh

Cái thế-lực của các đảng tại nghị-viện nước Anh như sau này : 413 viên về đảng bảo thủ ; 151 viên về đảng lao động ; 44 viên về đảng cấp tiến ; còn 7 viên về các đảng khác.

Động đất ở Java

Ở Java động đất dữ dội. Nhiều xã bị hủy hoại.

Việc chính-trị nước Ý

Thủ-đân nghị viện đã khai-nghị. Đảng phản đối chính-phủ không đến dự hội-đồng. Ông nghị-trưởng và ông Mussolini đọc diễn văn ca tụng hai ông Matteoti và Casalini bị nạn trước đây.

Thủ-đân nghị viện nước Ý bỏ 293 phiếu ưng chuẩn bản giao ước Pháp Ý về đất Tunisie. Số phiếu phản-đối chỉ có 14.

Hải-quân và lục quân nước Ý giữ gìn về mặt giáp giới nước Pháp, vì bọn cộng-sản nước Ý trá ẩn ở nước Pháp vận-động định đem nhau về đánh nhau với đảng Fascistes.

Giải thưởng Nobel

Giải thưởng Nobel về vật-lý học, và hóa-học, năm nay hoãn không phát cho ai.

Việc mở thầu ở Pháp

Trái khoán thanh-toán đã bắt đầu phát hành. Ngày hôm thứ nhất nhiều người mua về lắm.

Cavite, ngày 14 novembre 1924

Khí-cầu Zr3 của nước Hoa-kỳ

Tin Washington 10. — Quan bộ-trưởng bộ hải-quân Hoa-kỳ đã ký giấy nhận khí-cầu Zr3. Phi thủ Hoa-kỳ đã chính đốn xong, và đã tập bay nhiều lần. Khí cầu ấy làm ở nước Đức, đã đem đến Lakehurst ngày 15 octobre. Khí cầu bay qua Đại-tây-dương đi giờ 17 phút.

Tin Trung-hoa

(Điện báo Reuter)

Ngô-bội Phu đi xuống miền Nam

Thiên-tân, 3 Novembre. — Ngô Jan sáng hôm nay, Ngô-bội-Phu sẽ khởi hành ở Bắc-kinh để đáp tàu đi xuống miền Nam.

Thiên-tân, 4 Novembre. — Ngô-bội-Phu phái Phong-ngọc-Tường đánh bị thua. Ngô giao binh quyền cho Trương-phúc-Lai. Trương liền báo với Phùng rằng Trương không muốn đánh nhau nữa.

Tào-Côn từ chức

Bắc-kinh, 4 Novembre. — Tào-Côn đã tuyên bố từ chức, Tào có nói : Tào tiếc rằng mình không khôi phục được hòa-bình, và mong rằng người sau sẽ đạt được mục đích. Chiều hôm nay Tào đã giao giá ấn và các giấy má. Ngày mai tòa n-i-các sẽ họp và sẽ quyền việc tổng-thống.

(Vô-tuyến-điện Cavite)

Cuộc hội-nghị của lãnh-tụ chánh-đảng

Thiên-tân, 12 novembre. — Các lãnh-tụ chánh-đảng hội nghị với nhau có định rằng quân của Phùng-ngọc-Tường nên dụ-dỗ để tiến đến Hán-khẩu. Trương-tác-Lâm có ý muốn đoạt ở đây 3.000 người, và ở Sơn-hải-quan 3.000 người.

Londres, 11 novembre. — Ở Bắc-kinh có tin đến rõ rằng cuộc hội-nghị của các lãnh-tụ chánh-đảng có ý gây được kết-quả. Có một nỗi khó là Phùng-ngọc-Tường thì tìm cách bỏ đảng thế-lực cho chánh-phủ hiện thời, mà Trương-tác-Lâm và Đoàn-kỳ-Tuy, thì lại tìm dịp đánh đổ Phùng và lập một chánh-phủ khác.

MẤY VÔ-TUYẾN-ĐIỆN Ở CÁC TÀU BỂ

Theo như bản điều-ước quốc-tế ký tại thành Londres ngày 20 janvier 1914, muốn bảo-thủ tính-mạng cho những người đi tàu, thì phàm các tàu buôn bể tải lượng hơi 500 tấn trở lên bắt buộc đều phải có mắc máy thâu vô tuyến điện. Mà bể tàu nào tải-lượng được quá 2.000 tấn, thì lại bắt buộc phải mắc đủ cả máy thâu với máy phát hành vô-tuyến-điện nữa.

Ở bên Pháp, theo như bản luật riêng ngày 17 avril 1927, thì phàm các tàu nào bãi cứ là chạy buôn hay chạy bơi ; ở không có giấy chứng nhận rằng có mang đủ các máy cấp cứu đúng lệ và các tàu bãi cứ tải-lượng bao nhiêu, thường không bay đi luôn gần bờ mà không có mắc máy vô-tuyến-điện, là đều cấm không cho chạy cả.

MẶT NGƯỜI MỘT NGÀY MỘT DÀI THÊM

Các nhà bác học nghiên cứu trong hai thế kỷ nay, mặt loài người dài lên hơn một phần, và mỗi ngày lại một dài thêm. Hai cái quai hàm to hơn, răng lại hay mọc lệch đi, mà thế. Song bảy nay không khác, cứ được thấy đổi kỳ duyên, có lẽ bởi đâu. Có lẽ là bởi người đời nay lao động về kỹ-nghệ nhiều và sinh hoạt ở các thành phố không được trực tiếp với cái ánh sáng mặt trời, nên mới có cái kết quả kỳ lạ ấy chăng. Các thầy thuốc chữa là những bệnh trong thân thể được thuốc thang mà khỏi, nên phần nhiều người ta bệnh hết, dù ốm đau cũng chóng khỏi, đến nỗi người ta sống được một kiếp lâu hơn trước. Cứ thế mà suy ra, thì mặt người ta sau này phải kéo dài hơn trước.

TỜ BÁO CŨ NHẤT THẾ-GIỚI

Viện lưu trữ báo chương ở Amsterdam còn giữ được 37 báo thứ nhất của một tờ báo lâu nhất thế-giới mà hiện nay vẫn còn xuất bản. Báo ấy là báo *Oprechte Haarlemsche Courant*. Số báo thứ nhất, xuất-bản ngày mồng 8 Janvier 1656, bảy giờ đặt tên là Wee kelyche Courante van Europa. Đến năm 1667, báo ấy đặt tên là Haarlemse Courant. Cứ hai đến bảy năm sau đổi tên là Oprechte Haarlemsche Courant, để phân biệt với các tờ báo khác. Hiện nay vẫn để tên ấy.

Song ta cũng nên nói rằng tờ báo cũ nhất Âu-châu là tờ báo ở Anvers. Năm 1605 một người nhà in tên là Abraham Verhoeven, xin được phép của quốc-công Albert và quốc-công Isabelle in và ban một tờ báo De Nieuwe Tydinghen. Báo ấy đến năm 1737 đặt tên là Gazette van Antwerpen, và đến năm 1827 thì tuyệt không xuất bản nữa.

Tờ báo lâu nhất nước Đức mà hiện nay vẫn xuất-bản là báo Gazette van Gent. Báo ấy do Maximilien Graet lập ra từ năm 1667, đặt tên là De Ghendtsche Post-Tydinghen.

Kể trong các báo vẫn còn, thì báo Oprechte Haarlemsche Courant là sau cả nhất. Nhưng nếu kể cả các tờ báo hiện nay không xuất bản nữa, thì tờ báo cũ nhất là một tờ báo Trung-hoa xuất bản từ mấy trăm đây một năm, năm năm mươi năm.

Người ta nói báo ấy do một người Trung-hoa tên là Gon-K'oang lập trong năm 1400 về đời vua Tín Konang-Tsong. Người ấy làm được chữ in bằng chì và bằng bạc. Lúc đầu báo in sau tờ tạp chí, song sau lại có nhan-đề riêng của chính-phủ Bắc-kinh đã có lòng thương dân đổi với mọi người dân.

Tuy vẫn biết tại sao ở Trung-kỳ không đặt mua được báo kỳ, những mà xứ Trung-kỳ đã có đến hàng trăm năm khổ như kỳ-giả mới nói trên kia, thì tưởng tại người này cũng không khỏi có ít nhiều vậy. Ước ao có một tờ báo ở Bắc-kỳ, về tổ-chức một cuộc quyên tiền nữa để giúp đỡ cho bọn học-sinh nghèo ở Trung-kỳ tại sao biết bao nhiêu ? Sinh-viên Nam-kỳ ta đã học ở thành đã lập được hội « Hữu-ái » để cứu nạn giúp đỡ trong lúc nhà xa cảnh lạ ; mọi có hội « Hữu-ái » ấy nên sinh-viên Nam-kỳ đã làm được đời việc ngoài, như bắt cải-lương để lấy tiền giúp họ. V. N. T. B. và giúp dân bị lụt. Ước ao các sinh-viên Nam-kỳ lối này sẽ chức một cuộc chơi nữa để thu tiền giúp dân bị lụt ở Trung-kỳ, được như thế thì tình nghĩa của hai kỳ càng ngày thêm bền chặt vậy.

Khi kỳ-giả mới đến Hà-nội, được tin sinh-viên Nam-kỳ bắt cải-lương để giúp dân bị lụt, kỳ-giả bỏi rằng : « Sinh-viên Trung-kỳ tin sao ? » thế mà câu bỏi bỏi lớn, một mình kỳ-giả không có thể trả lời được. Nay nhân dịp đại hạn ở xứ ta, tôi là các sinh-viên Trung-kỳ ta cũng nhân nhóm họp bước ở trường Pháp-chính cả (Université rue Paul-Bert) nước ở trường mới làm đề cùng nhau bàn luận để tìm chi phương-pháp nào mà cứu người đồng xứ ! Lược xin gửi trên đề quyên tiền trong các trường học, nếu góp nhau ít nhiều để giúp, rồi nhân tiện thì cùng nhau giải quyết cái vấn-đề lớ mới bỏi Hữu-ái của sinh-viên Trung-kỳ ; đồng cùng với sinh-viên Nam-kỳ cùng nhau cổ kết tình thân-ái để cùng nhau dìu dắt lẫn con đường tiến bộ. Việc lớp bỏi Hữu-ái nói trên kia không phải là một việc dễ, nhưng thiết tưởng cũng có ích-tưởng mới có nghĩa-lý, có nghị-luận mới có ý lợi-hành vậy.

Nguyễn-q-Tây
Học-sinh trường Tương mại Hanoi

Tự do diễn đàn

Người Trung-kỳ với cái nạn lụt Trung-kỳ

Gần trong hai tuần lễ nay, khắp cả báo chương không ngày nào là không nói đến tin thảm-lụt đã đổ ở Trung-kỳ, nhất là ở Quảng-ngãi và Sông-cầu. Được tin kỳ-lạ như chẳng đến lòng xót đau cho đồng-bào ta bị đói rét, bị chết rồi, nhà cửa tan hoang, ruộng vườn tiêu điều, biến thay biết bao cảnh vào đau ! Trong cơ hội nhiều thảm này, thiên-tai lẫn khắp trong Trung-Bắc lưỡng-kỳ. Ở Bắc-kỳ thì nước sông Nhị dâng lên bờ để lỡ, hàng trăm con người ta vào trong bụng cá, của tiền nuôi của đâu trôi ra mênh mông ở bể đông. Thấy thế đau lòng, nhưng người có lòng thương giống thương đồng giống nòi, đã có sự giúp đỡ rồi, lại có sự cứu-tế nữa, thì đồng-bào ta cũng không đến nỗi khổ lắm.

Ở trong Trung-kỳ, trời làm trái, nên nỗi hàng chục mà không được chăng chang, giao vũ không được nhà nông lấy làm lo lắm ; vì rồi bữa không đủ no nên chi nhỏ cũng phát bệnh thương hàn, con nít thì bị kinh phong. Đến hai mươi tháng chín, tháng mười mưa to gió lớn ; ai cũng tưởng rằng : « năng lâu gặp trận mưa dào », mà hay đâu trời cứ giữ to mãi lớn như cảm chành đổ nước không, sông dài gió dập, sự hư hại ước mất thế nào thì đã rõ trên báo rồi, nay không cần nói nữa. Than ôi ! xứ Trung kỳ không được giàu có như Nam-Bắc lưỡng-kỳ, ruộng đất thì hiếm hoi mà nỗi nơi thì lan khắp. Dân cư quanh năm làm ăn khó nhọc, chân lấm tay bùn, hai vai không rời đòn gánh, để chạy ăn cho qua ngày tháng. Trong một nhà tranh vách nhỏ, ngoài vườn vài ba lá chuối le the, trong nhà thắp một ngọn đèn dầu, gió đưa leo lắt, ánh sáng tỏ mờ, vợ nỗ chồng rằng : « Này anh làm được bao nhiêu công gánh chồng lại bỏ rằng Ta tạo đi buôn lãi được mấy đồng có lưng để nuôi con và sắm sơ không ? » Lời làm ăn cực khổ như thế, đang lành mạnh co hẹp như thế mà lại gặp thiên-tai nữa thì nông nỗi gian nguy kể sao cho xiết ! Kỳ-giả ngậm ngùi cho tình cảnh ấy, nên mới viết bài này nhờ nhà báo giới-thiệu với những người biết thương nòi yêu giống, đồng bệnh tương liên, sẽ ra tay lo cứu một lần nữa cứu với lấy hàng bao nhiêu người hiền hậu đang trầm luân trong bể khổ. Tai nạn như thế, đến ngày thế nào đi nữa cũng không kể hết, mà con mắt mà không trông thấy cảnh tượng đau-đớn ấy tận mắt ấy, thì người lại lại mà không nghe thấy lũng không, lòng thương xin cứu. Hiện nay quan Khâm-sứ Trung-kỳ đang lấy lại quyền tiền nữa để giúp đỡ cho dân bị lụt ở Trung-kỳ tại sao biết bao nhiêu ? Sinh-viên Nam-kỳ ta đã học ở thành đã lập được hội « Hữu-ái » để cứu nạn giúp đỡ trong lúc nhà xa cảnh lạ ; mọi có hội « Hữu-ái » ấy nên sinh-viên Nam-kỳ đã làm được đời việc ngoài, như bắt cải-lương để lấy tiền giúp họ. V. N. T. B. và giúp dân bị lụt. Ước ao các sinh-viên Nam-kỳ lối này sẽ chức một cuộc chơi nữa để thu tiền giúp dân bị lụt ở Trung-kỳ, được như thế thì tình nghĩa của hai kỳ càng ngày thêm bền chặt vậy.

Khi kỳ-giả mới đến Hà-nội, được tin sinh-viên Nam-kỳ bắt cải-lương để giúp dân bị lụt, kỳ-giả bỏi rằng : « Sinh-viên Trung-kỳ tin sao ? » thế mà câu bỏi bỏi lớn, một mình kỳ-giả không có thể trả lời được. Nay nhân dịp đại hạn ở xứ ta, tôi là các sinh-viên Trung-kỳ ta cũng nhân nhóm họp bước ở trường Pháp-chính cả (Université rue Paul-Bert) nước ở trường mới làm đề cùng nhau bàn luận để tìm chi phương-pháp nào mà cứu người đồng xứ ! Lược xin gửi trên đề quyên tiền trong các trường học, nếu góp nhau ít nhiều để giúp, rồi nhân tiện thì cùng nhau giải quyết cái vấn-đề lớ mới bỏi Hữu-ái của sinh-viên Trung-kỳ ; đồng cùng với sinh-viên Nam-kỳ cùng nhau cổ kết tình thân-ái để cùng nhau dìu dắt lẫn con đường tiến bộ. Việc lớp bỏi Hữu-ái nói trên kia không phải là một việc dễ, nhưng thiết tưởng cũng có ích-tưởng mới có nghĩa-lý, có nghị-luận mới có ý lợi-hành vậy.

Nguyễn-q-Tây
Học-sinh trường Tương mại Hanoi

HÀI ĐÀM

Mặt giơi

Ông Hàn Xoong đi dự tiệc về, mặt tiu-nguỷu, bảo bà Hàn :

— Này bà, mặt mũi tôi thế này (tay ông Hàn xờ lên mặt) mà có đứa dám bảo là mặt giơi ; bà thử trông kĩ xem có giơi tí nào không ?

Quan bà ngắm đi ngắm lại nét mặt quan ông :

— Mặt mũi như thế kia có việc gì mà giơi... Hừ, trông gà hóa cuốc... đứa lào thật !... À thôi, tôi nghĩ ra rồi, họ nói bóng dấy, ông ạ. Giơi chẳng là một giống phi cầm phi thú à, chim chẳng rõ ra chim, chuột không hẳn là chuột. Họ bảo ông mặt giơi, là bảo ông hay chim chuột đấy.

Ông Hàn vừa ý, cười khanh-khách, tay vuốt mặt :

— Ừ, có thế chứ ! Mặt này là mặt chim-chuột thì còn có lẽ, chứ lại mặt giơi !... Việc gì mà giơi ? Đ. L. H.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	21 độ
15 giờ	24 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 . 87
— nhì,	—	10 50
— ba,	—	10 04
Thóc hạng nhất,	—	6 50
Bắp ngô	—	7 00

Giá bạc. Kể từ ngày 15 Novembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là **1 f. 40**

Quan quyền Thống-sứ mới đã nhận việc. — Quan quyền Thống-sứ mới là quan Đốc-lý Krautheimer đã nhận việc từ chiều thứ năm. Sáng hôm qua, ngài lại xuống Haiphong để bàn giao với quan quyền Đốc-lý mới là M. Paquin.

Ngày thứ hai quan Thống-sứ Krautheimer mới lên Hanoi.

Hoàng-thân Xiêm-la sang du-lãm Đế thiên Đế-thích. — Có tin ở Bangkock gửi sang rằng nay mai Hoàng-thân Danrong nước Xiêm-la sẽ xuống tàu ở Kép để sang du-lãm chùa Đế-t lên Đế-t ích bên ta. Hoàng thân sẽ cùng đi với ba vị công-chúa, với phó vương Ayaathia, với quan giám-cảng Bangkock và lệnh ái, với M. Corde và lệnh quyến, cả thảy 14 người và 7 người thổ hạ.

Các cô nữ học-sinh Pháp đi du lịch hoàn cầu. — Các cô nữ học-sinh Pháp đi du lịch hoàn cầu, sau khi ngoạn cảnh vịnh Hạ-long về đã lên tới Hanoi chiều hôm qua. Gọi là học sinh nhưng toàn là các tay khoa-mục hiện đang theo học ở các đại-học-đường bên Pháp cả. Xin kể qui tính phương danh như sau này :

Cô Henriette Mazot là nội-trưởng hội học-sinh các trường đại-học Paris ; cô André Damont tổng thư-ký hội nữ học-sinh các trường đại-học bên Pháp ; cô Daisy Lichtenberger học-sinh trường đại-học ban văn-chương ; cô Magali Ronge học-sinh trường đại-học ban văn-chương ; cô Jacqueline Hadamard, học-sinh trường đại-học ban khoa-học ; cô Elisabeth Odier, nữ học-sinh trường Cao-đẳng y-học ; cô Amy Pichon học sinh ban văn-vật-học, hóa-học và vật-lý-học ; cô Marguerite Desiatrons, luật khoa cử-nhân, có bằng tốt nghiệp trường chính-trị-học ; cô Thérèse Danger và cô Nanon Blazer đều là kỹ-sư công-nghệ và cao nhà máy ; cô Renée Julien, học học chuyên-môn đã được giải thưởng của thành Rome.

Hồi 6 giờ chiều hôm qua, quan Toàn-quyền Merlin và qui phu-nhân có tiếp các cô tại qui phủ. Các cô sơi cơm tối tại nhà khách-sạn *Métropole*, đến 8 giờ 34 đi chuyến xe hỏa riêng lên Vân-nam. Các cô ở Vân-nam trong bốn ngày. Tối cuối nhật 16 novembre tới Vân-nam. Ăn cơm tối tại khách-sạn, xem hát tuồng tàu. Trong mấy hôm ở Vân-nam tới đi xem thành phố, thăm đền thờ đức Khổng-tử, thăm tòa Lãnh-sự Pháp, các trường học, nhà thương, các chùa trong đồng, nhà đại học đường Vân-nam vân vân.

Hội chợ Hanoi

Làm thử năm

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Ngạch các quan cai-trị. — M. Breda quan cai-trị hạng nhất, hết hạn nghỉ, nay bổ đi Công-sứ Khánh-hòa, thay M. Guillemain quan cai-trị hạng ba đổi đi Quảng-trị.

Hội-đồng chỉnh đốn chương-trình việc học. — Hội-đồng chỉnh-đốn chương-trình học phổ-thông, và trung đẳng bản xứ đã họp kỳ thứ hai ngày thứ sáu 14 novembre, tại phòng xem sách của trường Thuộc. Hội-đồng đã xem xét và ưng thuận các bản dự thảo chương-trình trung-học Pháp-Việt.

Tin đường sá ở Trung-kỳ. — Kể từ ngày 3 novembre 1924 trở đi cho đến khi có yết-thị mới, thì đường hỏa xa từ Huế đến Đông-hà mỗi ngày có một chuyến đi, một chuyến về, mà phải sang xe chỗ kilomètre 131 như sau này :

1° Ở Huế ra tới kilomètre 131 (vào khoảng giữa ga Hiền-sĩ với ga Phocheo) có toa đủ các hạng.

2° Ở km. 131 một quãng dài 40m phải đi chân,

3° Ở km, 131 ra Đông hà chỉ có cái toa hạng ba và hạng tư mà thôi.

Các hàng hóa gửi đi nhanh và gửi đi chậm, thì từ ga Huế đến ga Hiền-sĩ đều nhận được.

Các hàng-hóa gửi đi nhanh và các hành-lý vào sổ thì nhận ở những ga hai đầu chỗ đứt, nhưng không nhận những đồ nặng quá 40kgi.

Các súc-vật và các xe-cộ gửi các ga ấy đều không nhận tải.

Các hàng hóa gửi chạy nhanh và các hành-lý vào sổ, nếu lỡ có chậm thì sở xe-lửa không chịu trách-nhiệm.

Giờ định tạm cho xe chạy như sau này :

Xe 11 :	Ở Huế đi	14 giờ
	Đến Đông-hà	18 giờ 02
Xe 12 :	Ở Đông-hà đi	12 giờ
	Đến Huế	16 giờ 22

Giờ đi của xe số 12, là tùy với sự cần dùng của việc tải thư từ.

Ngạch quan lại. — Có tin rằng M. Nguyễn-văn-Nghị, hàn-lâm-viện tu-soạn, tòng-sự tại phủ Toàn-quyền mới mãn án thăng bổ tri huyện hạng nhì, nhưng chưa biết rõ tin bổ đi huyện nào.

Ngạch học-chính. — M. Hoàng-ngọc Giược, giáo tập hạng tám, trường Ngân-câu, huyện Yên-phong (Bắc-ninh), nhờ đơn xin, được nghỉ giả hạn một năm.

M. Ng-v-Thương, giáo học hạng ba ở Tuyên-quang, được phép nghỉ 30 ngày.

Mme Bùi-thị-Tư, giáo học hạng tám, trường hàng Cót (Hanoi) được thêm hạn nghỉ hộ sản 15 ngày, lĩnh nửa lương.

M. Lưu-Đức giáo học hạng sáu tại trường khu Nam Hanoi, nay đã tây quyền quan Đốc-lý Hanoi bổ dụng, và bổ vào dạy chữ pháp cho đội Cảnh-sát riêng.

BON INDOCHINOIS

Bản-biện cần dùng một tờ Bon Indochinois 50 $ 00 (giấy quốc-trái Đông-pháp) để nộp tiền án quí.

Vậy ngài nào có thứ phiếu ấy xin đem ngay lại sẽ được giá cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

53 bis, HENRI D'ORLÉANS — HANOI

Việc kiểm-soát các trường tư-thục. — Quan Toàn-quyền vừa thông tư cho các quan Thống-đốc Nam-kỳ và các quan Thống-sứ, Khâm-sứ các xứ bảo-hộ một tờ chu-tri nói về việc kiểm-soát các trường tư-thục theo như chỉ dụ quan Giám-quốc ngày 14 Mai 1924, và đã đăng ở *Quan-báo* Đông pháp ngày 1er octobre mới rồi. Những ngoại-dụng về việc thi-hành tờ chỉ-dụ ấy, điều nào trước về phủ Toàn-quyền thì liện nha Học-chính Đông-pháp đang dự thảo, còn những điều nào thuộc về chức-trách các quan thủ-hiến các xứ thì quan Toàn-quyền dặn nên dự-thảo ngay để cho kịp xong nội trong năm nay, nhất là về mấy kì cấn sau này :

1° Các tư-cách bắt buộc các thầy tư-thục phải tới nào ;

2° Các thể-thức nhà cửa dùng làm lớp học và nhà ở cho học-trò phải thế nào ;

3° Cái lối của quan cai-trị đến hạt các quan thanh-tra học-chính và các quan thanh-tra trong ngạch y-tế mà kiểm-soát thế nào.

Quan Toàn-quyền lại dặn rằng các bản dự-thảo ấy nên gửi đến nha Học-chính Đông-pháp, để quan tổng trưởng học-chính trình ngài duyệt y trước khi thi-hành.

Việc nghĩa-quyên giúp các nhà bị lụt. — Số tiền quyên giúp các nhà bị lụt do phủ Thống-sứ thu nhận và phân phát, tính đến ngày 13 novembre 1924 như sau này :

Số tiền thu được từ 10 đến 12 novembre.

Haiphong	3.794 $ 89
Nam định.	3.355 . 11
Nam-kỳ.	11.400 . 00
Cộng là.	18.550 . 00
Số tiền đã quyên trước	45.261 . 19
Tổng cộng là. . .	63 811 . 19

Các khoản chi-tiêu :

Tiền gửi đi các tỉnh.	5.640 . 00
Tiền đong gạo tại Hanoi	3.544 . 00
Cộng là	9.184 . 00

Số tiền kỳ tại nhà ngân-hàng Đông-dương . . 54.627 . 19

Các số tiền ấy, một phần lớn sẽ đem phát cho những người bị hại vào lúc nào tăng nhất nghĩa là lúc hàn khẩu để cho những người ấy có thể đợi đến vụ gặt tháng năm được.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

HANOI

CHƯƠNG-TRÌNH

Từ chủ-nhật 16 đến ngày thứ ba 18 Novembre 1924

TẤN

Le comte de Monte-Cristo

Léon *Mathot* diễn

Henri *Pouctal* bày cảnh

Hồi thứ 2 chia làm 6 đoạn

Nước-mắm Liên-Thành

chế theo phép vệ-sinh

Bán buôn và bán lẻ, hỏi tại hiệu :

QUẢNG-HƯNG-LONG

79, P. 6 hàng Bồ, Ha...

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ độ nguỵ bằng Bắc đẩu bội tinh.

Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 8 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÂM-CHỨNG : Giá 1 $ 50

Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 22, GIÁY nói số 250

Cuộc sổ số của các hội Tương-tế Nam-kỳ. — Cuộc sổ số của các hội Tương-tế Nam-kỳ đã mở tại tòa án Saigon sáng hôm kia. Nay mới có tin rằng :

Số 46 214 được 10.000 đồng ;
Số 22.423 — 4.000 —
Số 29 780 — 2.000 —
Hốn số 44.602, 21.688, 49 975 và 43.169 mỗi số được 1.000 đồng.

Tám số sau này mỗi số được 500 đồng :

15.784, 239, 7.925, 1.010, 59.427, 12.672, 42.143, 21.863.

Còn những số được 100 và 50 đồng thì sẽ đăng sau.

Ngạch cảnh-sát. — M. Bùi thế-Lục, tụu binh, được bổ linh Cảnh-sát Tuyên-quang lương 144 đồng.

Việc thầu cơm nhà thương. — Sáng hôm nay, hồi 9 giờ, tại tòa ba phủ Thống-sứ đã đấu giá việc thầu cơm tại nhà thương Bảo-hộ Hà-nội, từ ngày 1er Janvier 1925 đến ngày 31 décembre 1926. Các người đến bỏ như sau này :

MM. Hap-Seng bỏ 86 $ 80 một ngày
An-Yêng bỏ 76 . 80 —
Đăng-Thu bỏ 69 . 50 —
Souchi bỏ 66 . 50 —

Vậy M. Souchi được tạm thầu.

Tòa Thượng-thẩm. — *Việc hối lộ.* — M. Nghiêm-xuân-Hằng thư-ký đạo quan binh ở Cao-bằng bị thua ăn lễ 360 đồng của một người tên là Ng-văn-Ba để lo cho một chân đội-lệ. Hồi thì M. Hằng không nhận và khai là vì một sự cô kế nghi ngờ ghen ăn mà xui đi kiện như thế. Tòa Nam-án tỉnh Cao-bằng phạt 1 năm tù 20 đồng và bắt phải bồi số tiền lấy trả cho bên nguyên đơn. M. Hằng chống án. Nay tòa Thượng-thẩm đã xét hồi rồi hoãn lại để nghị án.

Việc làm chứng gian. — Trần-văn-Giáo là người nhà M. Hằng bị thua về đến nhà bèn nguyên đơn là bố con Ng-v-Ba xui đục để đánh rắt đơn kiện M. Hằng về việc hối lộ. Hồi thì Trần-văn-Giáo không nhận đến nhà nguyên đơn bao giờ. Tòa Nam-án tỉnh Cao-bằng xét đủ chứng cớ phạt Trần-văn-Giáo 6 tháng tù và 20 đồng về việc làm chứng gian. Tòa Thượng-thẩm tha vì xét không phải là làm chứng gian.

Đánh người chứ không phải ngộ sát. — Vì việc M. Hà-v-Mão nguyên trí-châu hiện là chủ xe tải đường Na-cham Cao-bằng bị thua vì đánh người chở đò ngang (là việc đã đăng kỳ trước) thì tòa Thượng thẩm ấy yên, tòa Nam-án tỉnh Cao-bằng tha M. Hà-văn-Mão thắng án vì xét không đủ chứng cớ. Nhưng M. Mão có nhận đánh một người chở đò ngang không chịu chở cho ô-tô đi ngay thì tòa phạt 50p. nhưng cho án treo.

Đánh chết người. — Vì chuyện tranh nhau cắm đăng đánh cá, hai anh em Ng-v-Tâm và Ng-v-Công cãi nhau với một người tên là Hồ. Rồi tên Tâm ôm lấy người ấy mà tên Công cầm dao chạy lại đâm chết. Tòa Nam án tỉnh Nam-định phạt tên Tâm và tên Công mỗi tên 15 năm khổ sai. Tòa Thượng-t âm giảm tội cho tên Tâm xuống 6 tháng tù và tên Công xuống 10 năm khổ sai.

Giả mạo. — Dương-văn-Lâm là phó lý viết văn-tự bán ruộng của mẹ cho Lưu-văn-Vận làm nghề làm ruộng ở làng khác mà văn-tự bán ruộng lại ấp triện của lý-trưởng làng và thị thực giả mạo, khi người mẹ biết kiện là Lưu-văn-Vận đã đè con là phó lý đánh bạc thua rồi bắt viết văn-tự bán ruộng mà lý-trưởng làng lấy là Đỗ-văn-Lễ thì thưa Dương-văn-Lâm thông đồng với Lưu-văn-Vận dùng triện đóng thị thực giả mạo. Về việc vì thua bạc bắt viết văn-tự bán ruộng thì tòa Nam án tỉnh Vĩnh-yên xét không có chứng cớ nên bỏ đi, còn việc giả mạo thì tòa ấy phạt Dương-văn-Lâm và Lưu-văn-Vận mỗi tên 1 năm tù. Tòa Thượng thẩm xét lại thì tha cho Lưu-văn-Vận và giảm tội cho Dương-văn-Lâm xuống 6 tháng tù.

Cướp giật tài-sự. — Ng-văn-Ngọ và Ng-văn-Hoan hai anh em có viết văn-tự bán ruộng cho một người tên Gị. Khi chủ tạ giao tiền thì giật cướp lấy văn-tự rồi và xé đi để lấy lại ruộng. Tòa Nam-án tỉnh Thái bình phạt mỗi tên 3 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm tăng tội mỗi tên lên 1 năm tù.

Mê mìn. — Vũ-minh-Châu cùng một tên đàn bà đưa bốn đứa trẻ độ 12 cho đến 17 tuổi, chực đem sang Tàu để bán. Nhưng đi đến Cửa-ông (Lao-kay) thì người trưởng phố ở cửa tỉnh nghi báo quan bắt được đứa đàn bà ngay bấy giờ. Xét ra là con mẹ mìn bán người, biện đã phải kết án rồi. Còn tên Vũ-minh-Châu mãi sau này mới bắt được thì tòa Nam-án tỉnh Lao-kay phạt tên ấy 2 năm tù và 20 đồng.

Quan Chưởng-lý chống án và xin phạt rất nặng để làm gương cho kẻ khác. Tòa Thượng-thẩm tăng phạt tên ấy lên 5 năm tù. Khi tuyên án xong, quan chánh tòa bượng-thẩm có nói trước mặt công-chúng rằng ngài tiếc rằng theo luật chỉ phạt nặng đến thế là cùng. Theo như ý ngài thì muốn phạt nặng hơn nữa cho t ệt những quân buôn người ấy đi cùng những quân đồng đảng về tội ấy như là của mẹ đem bán con cái cho bọn buôn người hay là những quân mối lái về việc buôn bán về lại ấy.

Quan Doc-to Bi-co-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm vì ngũ nước, các bệnh lậu, giang-mai, tê, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giấy, số nhà 33, Hanoi dây nói 314.

Quan Bác-sĩ có để nhà cho người đi, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2062

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG

(CATALOGUE) Ở ĐÂY

Xe dụng nhau. — Ngày hôm qua, vào hồi 1 giờ, ở phố hàng Cót, có một cái xe hàng do tên Đinh-v-Tân kéo chạm phải một cái xe bò do tên Vũ-thị-Sang kéo, nhưng không can chi.

Lại vứt xác. — Vào hồi trưa hôm qua, một người lính đi tuần thấy dưới gốc cây trước nhà số 14 phố hàng Cót có một cái xác đứa con gái chừng được ba tháng. Khám biên xong đã cho đem vào nhà xác.

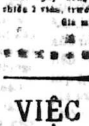
Dịch trâu bò. — Tại tổng Tuylai, phủ Mỹ-đức (Hà-đông) nay có dịch trâu bò.

Chợ Đồng-xuân. — Chợ Đồng-xuân chẳng ngày nào là không có người mất cắp, bọn ăn cắp không biết bao nhiêu, nhưng thường thường vào trạc con gái mười tám hai mươi cả, ăn mặc thật ra người buôn bán, hễ chúng thấy người là mặt hoặc ở nhà quê ra bay ở tỉnh khác về, thì chúng xúm lại chào giơi chào chuột, làm cho người ta phải ngẩn ngơ ra, đương phân vân không biết rằng quen hay lạ, thì đứa khác đã lẻn đến móc túi lần lưng. Đến khi biết ông mất của thì chúng đã cao bay xa chạy, mà nào chúng có vừa đâu, đủ cho có bắt được quả tang thì chúng cũng mồm năm miệng mười liền tuồng mắng giả người ta, và lại những người ngồi quanh đấy nếu biết bảo chúng cho thì chúng lại kéo bè kéo đảng sinh sự đến cả chẳng cả tối để chực đánh nhau, nên ai ai cũng phải làm lơ, hơi đâu mà rày với hãi.

Nhưng nếu phải tay nào đáo để họ bắt được họ đánh tắt luôn thì chẳng chịu kêu van thảm thiết thì lại động lòng thương, và lại còn cộng kia việc nọ chứ thì giờ đâu mà đi đến cảm đến cớ.

Một đám đánh nhau rất kịch-liệt. — Hồi quá 5 giờ chiều hôm qua tại phố Henri d'Orléans, có xảy ra một đám đánh nhau rất kịch-liệt, ai nom thấy cũng phải sởn gáy rùng mình. Số là hai người kia, chẳng cũng vào hạng bồi bếp, không biết vì chuyện cờ bạc tiền nong gì mà người nọ vác con dao phay bầu trắng toát chém người kia ; may sao người này tránh được, nên nhát dao bập phải tường lỗ cả một tảng gạch rõ tường, nhát dao ấy vì vô phúc trúng phải người, thì thật khốn. Đã vậy mà người vác dao cứ phăm phăm đuổi chém người kia mãi, người kia dọ tay đỡ thì bị chém phải cánh tay, máu chảy không biết bao nhiêu mà kể, lại chém hết lên luôn một nhát trúng phải thận-nang người kia máu chảy đầm đìa ghê gớm quá. Người xem ở vào cảnh, linh Cảnh-sát liền bắt điệu cả lên bóp hàng Đậu.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Mentéo

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, rằng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm

Giá mỗi lọ : 0 $ 80

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Đá bóng thi. — Đến chủ-nhật 16 novembre này ở đám đất trên sông Bonnal cũ sẽ có cuộc đá bóng thi của hai hội « La Jeunesse Tonkinoise » và « Le Radium » tranh giải vô-địch năm 1924-25.

Hôm ấy có đặt nhiều ghế để công chúng ngồi xem.

BẮC-NINH

Tự tử. — Chiều hôm 12 novembre vừa rồi, một người con gái trạc độ 17 tuổi tên là Nhàn là con người thủ từ ở trước cửa nhà giây thép không biết vì cớ gì ra nằm ở đường xe-lửa trước trại linh Thị-cầu để tự-tử. Xe lửa sịch tới nơi, nghiến đứt hai đùi khiêng vào nhà thương, được một lúc thì chết. Thương thay !

VIỆT-TRÌ

Lại một cái ngạn của con nhà lao-động. — Hồn giờ chiều hôm 14 tây, tên Hoàng-văn-Trang, 21 tuổi, quán ở Việt-trì, làm phu cho nhà vào máy cắt của nhà máy giấy, vô ý để máy lôi tay phải vào máy nghiền nát bét đến khuỷu tay. Lập tức đưa vào nhà thương xem ra không chữa được phải đưa đi Hanoi chuyển xe-lửa cuối cùng rồi. Người bị nạn con cả bố mẹ già và hai đứa con dại tình cảnh rất là điên đảng.

PHÚ-THỌ

Cái nạn xe-hỏa. — Chiều hôm 12 chuyến xe lửa Lao-kay đi Hanoi tới ga Phú-thọ, thấy ở trên tàu không xuống một người đàn ông nhà quê không kêu nói gì được, mặt mũi máy sát trông rất ghê gớm, tay và chân thì nát bấp be bét. Hỏi ra người này là học-trò trường thực-hộ ở Phú-thọ đi chuyến tàu 1 giờ đến ga Trichủ để về nhà, lúc tàu chưa đỗ đã vội nhảy xuống cho nên bị hại như thế. Người ta thấy vậy lại không lên tàu đem về nhà thương Phú-thọ, chưa biết sống chết thế nào. Người bị hại ấy là người ở Thượng-lâu tổng Ninh-dân huyện Thanh-ba.

YÊN - BÁI

Hội Đinh-chiến. — Hội Đinh-chiến năm nay ở tỉnh ta làm có điều trọng thể hơn mọi năm nhiều.

Chiều ngày mồng 10 thì đã thấy ngoài phố và các công sở treo cờ, tối thì có rước đèn đi trong các phố.

Sáng ngày 11 ở chung quanh cái mô giả, làm từ trước, ở chỗ ngã ba đường ra la-ga, đã thấy các hàng binh-lính, các quan chức tây Nam và các học-trò các trường tỉ-tựu cả, đúng 8 giờ thì quan chánh Công-sứ đến, ngài đặt vòng hoa trước cái mô giả rồi nói mấy câu kỷ-niệm ngày hội này, lời lẽ giản dị, song rất là cảm động. Xong rồi ngài cùng hai quan điển-binh, đến 9 giờ rưỡi nhà thờ tỉnh làm lễ.

Buổi sáng và buổi chiều ngày 11 ở chỗ chợ có làm các trò chơi cho công-chúng xem như là thi xe, thi chạy, đánh vật, leo cột vân vân.

5 giờ chiều quan chánh Công-sứ có mời các quan trước đến an tiệc rượu sâm-banh tại dinh ngài. Tối đến các công sở đều thắp đèn sáng quắc.

T.

CHỢ-CHU

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau đớn kính cáo cùng các cụ, các quan, các ông, các bà biết cho : phu-quân, thân-phụ, nhạc-phụ và tổ-phụ chúng tôi là :

M. LƯƠNG-TAM-KỲ

Phòng phủ sứ chợ Chu Thái-nguyên

Hưởng thọ 76 tuổi, tạ thế ngày 12, hồi 3 giờ sáng (8 novembre 1924).

Định đến 8 giờ sáng ngày 11 tháng một tức mồng bảy tháng chạp tây 1924, linh cựu sẽ rước đến an táng tại địa-phận làng Trung-khảo, châu Định-hóa, tỉnh Thái-nguyên.

Vị-vong-nhân : Lê-t i-Đa,

Cô-tử :	Lương-cẩm-Sâm,
	Lương-cẩm-Quay,
	Lương-cẩm-Hồ,
	Lương-mục-Sáng,
	Lương-trung-Bảo,
	Lương trung-Quang
	Lương-trung-Hàng,
	Lương-trung-Phấn,
	Lương-trung-Lai,
	Lương-tòng-Dương,
Cô nữ :	Lương-thị-Trương
	Lương-thị-Dương
	Lương-thị-Quy
	Lương-thị-Lý
	Lương-thị-Tuyết
Tế-tử :	Ngân-tư-Lân
	Lý-kim-Sinh
	Hà-gia-Bảo
	Tô-đức-Tài

Đồng gia-quyến kính cáo

Lời kính-cáo này thay tờ cáo-phó

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH - HÓA

Bắm dầu xuống giếng. — Hôm 11 novembre ở phố Văn-trường có một người đàn bà có thai được độ bốn năm tháng, nghe đâu vì việc vợ cả vợ lẽ thế nào mà đến nỗi bực mình với chồng nên ra đầm đầu xuống giếng ngay cửa đền Văn-trường mà tự vẫn.

Khi bấy giờ có người trong thấy bèn hô-hoán lên, song cứu giống sao quá, người ta bỏ cái thang xuống mà cứu cũng chỉ chìm lìm đi, thong khi ấy có ông Lê-Lan, tham-tá Thương-chính, nhà cũng gần đó nghe thấy tiếng hô bèn chạy tới cứu cấp ; lúc bấy giờ mới lấy cái dây một người lội xuống mước được người đàn bà ấy lôi lên, thì đã bất tỉnh nhân sự và không thở nữa rồi ; khi ấy ông Lê-Lan bèn thi hành cách hô-hấp được một lúc thì thấy hồi lại và thổ được ít nhiều thì ông về lấy ngay ô-tô của ông để người đàn bà ấy đem lên nhà thương, khi tới nơi người ta lại làm cách hô hấp và chữa thuốc 1 lần nữa cứu được người ấy khỏi chết. Thế là ông Lê-Lan đã cứu được cái tế hoàn sinh được một thánh hai, thì là phúc đức lắm thay ; ai đi qua đó thấy ông ra tay cứu giúp người bị nạn như vậy cũng phải cảm phục tấm lòng quí hóa của ông. Chỉ là thấy rằng thân nhân người khốn nạn ấy chẳng thấy ai tới cả, thì không biết tâm địa là ra sao, Ngán thay.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên ta ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ lưỡng thì khỏi lầm

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Hiệt-sứ phụng lời cho phê rằng:

Chiếu nay đại được phòng của MONTÈS qui-ông, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng quí rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui đường phòng chế-tạo để lễ thanh-giá.

Khâm thử

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ. 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa hồng, tùy theo nhiều it.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tinh-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

CUỘC THI CÂU-ĐỐI

Câu ra: *Rằng nay thánh trạch dồi dào, tưới ra đã khắp;*

Các câu đối: *Xót tình nước non mau mả, ngậm cười còn thơm — So dân vũ-dân to nhỏ, chen nhau theo vần. — Ở đây sư-huynh chờ đợi, được chốn gởi thân. — Tiếc thay giang-hồ lưu-lạc, nên mua lấy tài. — May thay nước non giải-cấu, nhác thấy nẻo xa. — Triều Minh bốn phương bằng lặng, cảo thơm còn truyền. — Tới kỳ nhà hương rộn-rịp, qui xuống nguyện lời. — Trên tay bâu người ngâm-nghĩa, hương thoảng chưa phai. — Lý khắc lòng xuân phơi-phới, ngày vui đà điều. — Cho may cửa hàng buôn-bán, người thấy cũng yêu. — Đến điều bể non cân-vận, đêm vắn tình dài. — Nối lời lòng thơ lai-láng, lại vạch một bài. — Nô-nức chị em sắm-sửa, bộ hành chơi xuân.*

Nguyễn-trọng-Diễm
Âm-sinh, tù-tài
Làng Kim-bài, Hà-đông
(Còn nữa)

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông bến Tàu*, đã mấy mươi năm nay, có mở sưởng chế-tạo ở *Vũ-di-sơn*, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo-hạng tại trên ngọn nổi cao như liên-tâm, ô-long và thủy-tiên, vân vân, dùng cách hấp-hơi điều chế, ra gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cánh, gọi là « SONG BÌ CHÍNH THAI DANH-TRÀ » cũng được nhiều quí-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đầu riêng của trà VINH MẬU công bố, để qui-khách thưởng trà không đau nỗi mua lầm.

Các chi điểm bán trà VINH MẬU

Nam-định: phố Khách, số 141.
Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương: phố Khách, số 14.

Vinh Mậu trà hiệu cẩn bạch

Bát quái cheo!

Thưa Ngài,

Khi Ngài chiêu-cô cho bản-hiệu, hoặc dặn người nhà đến lấy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo cái bát quái, thì mấy chính hiệu chè ngon.

SINH-THÁI

91, Giữa Phố hàng Ngang, 91

HANOI

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA CÔCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nối-nghiệp J. BLANC, quan bào-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lit.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bào-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền Hanoi. 2099

Người chạy nhanh hơn hổ!!

Ngài nào muốn chạy nhanh hơn hổ, thì nên dùng thứ xe đạp hiệu VENUS và PHILOS giá số 80$00 và 65$00, mà xe vừa đẹp vừa bền tuyệt hết các thứ xe khác.

Hàng bán giá đặc biệt:

Enveloppe (Michelin) (Hutchinson) một chiếc.		1$60
Chambre à air	—	0.80
Ragons một trăm		1.40

Các hàng khác đều bán giá hạ như thế cả, chữa chạy cũng tính giá hạ.

TIẾT-HIẾU-TRUNG dit TRÚC-THÀNH

Fournitures général pour Cycles & Motos

35, Places Neyret, Hanoi

THUẦN-THÀNH

Bottier — Chapelier

7, *Rue des Caisses, Hanoi*

Kính trình qui-khách,

Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đá đẹp, giết cao-su Wood-Milne, đây giầy (lacet) bán buôn giá hạ, xin mời các ngài chiếu cố

NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

Giá giầy ở ca-ta-lô số 6 của bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif nº 7 hạ nhiều

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, BUFOURGE, GARRIGUENC & Cie

PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

HÔTEL DE FRANCE

29, *Boulevard Rollandes Hanoi*

Kính-trình các qui-khách annam biết cho rằng, bao giờ bản-hiệu cũng có một phòng ăn riêng rất sạch sẽ lịch sự để các ngài dùng.

Giá buồng cho thuê có từ hạng 1 p. trở lên, cơm mỗi bữa 1 $.

ĐÃ CÓ

CHUYỆN GIẢI TRÍ

THỨ HAI

Bán ở khắp các hàng sách

Giá 0$15

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

HỘI SÁN-NHIÊN-ĐÀI HỌP

ĐẠI-HỘI-ĐỒNG BẤT-THƯỜNG

Đúng 1 giờ trưa hôm chủ-nhật 23 Novembre 1924, mời các ông các bà hội-viên hội Sán-nhiên-đài đến họp đại hội-đồng bất-thường, tại nhà hội ở ngõ Mã-mây, số nhà 18, tỉnh Hanoi.

Kính mời
Hội-đồng trị-sự.

Tối thứ bảy 15 Novembre 1924

KẾT PHỤNG GIAO CẦM

Ai tưởng nữ phấn nam trang,
Vẻ người xuất chúng khác đàn tri-âm.
Thực là tài-tử giai-nhân,
Châu-Trần nào có Châu-Trần nào hơn.

Tối chủ-nhật 16 Novembre 1924

TRINH PHỤ

Tả theo Trinh-phụ-ngâm nhiều đoạn lý kỳ rất là ai oán.

Tối thứ hai 17 Novembre 1924

Diễn hai tích:

Tích thứ nhất:

LƯU NGUYỄN NHẬP THIÊN-THAI

Tích thứ hai:

LƯU-TÚ TẦM HUYỀN, SÂM-BÀNH ĐÁNH GIẢ THẦY

Sở Máy-kêm ở Quảng-yên cần những thợ làm các ống hơi (chauffeurs pour gazogènes). Hỏi ở đấy.

PHÒNG KHÁM BỆNH

66, *đường Quan-thánh, Hanoi*

Sáng nào cũng khám bệnh từ 10 giờ đến 12 giờ — trừ chủ-nhật. Chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật. 2020

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, *Phố Paul-Bert, Hanoi*

Những người có tuổi, đường khí huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

thì vài giọt khỏi đi khỏi bệnh.

Giá bán: 1$20 một lọ

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MÁY MÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, công chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá công hạ, vì hay tôi muốn trong đồng khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

• THUỐC MYSOL

Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bình chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu để tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59 rue Paul-Bert Hanoi

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nguyễn-tiêu-nhị nói:

— Sao tiên-sinh lại dạy như thế! Người nhà hàng rót rượu, rồi đem 10 cân thịt thái làm hai mâm bày ở trên bàn. Ba anh em nhà họ *Nguyễn* mời *Ngô-dạng* lấy trước. *Ngô-dạng* chỉ nhắm có mấy miếng, không thể nuốt được nữa, còn ba người kia thì ăn ngốn ngấu thôi như loài hổ beo.

Nguyễn-tiêu-ngũ hỏi *Ngô-dạng* rằng:

— Dám hỏi tiên-sinh đến đây có việc chi?

Nguyễn-tiêu-nhị liền đỡ lời mà đáp rằng:

— Bây giờ tiên-sinh ngồi dạy học ở một nhà đại-phú-hộ kia, nay có cần dùng độ hơn chục con cá chép lớn, mỗi con nặng độ 14 hoặc 15 cân, bởi vậy phải tới đây để tìm chúng ta đó!

Nguyễn-tiêu-thất nói:

— Giá sử như mọi khi thì chẳng những hơn chục con mà thôi, dẫu đến bốn năm chục con cá lớn như thế, chúng tôi chắc có thể kiếm được. Nhưng bây giờ thì dẫu thứ cá nặng 10 cân, cũng rất khó lòng!

Nguyễn-tiêu-ngũ nói:

— Tiên-sinh tự xa đến đây, chúng ta nên tìm mười con cá độ giảm sáu cân để đưa tặng tiên-sinh.

Ngô-dạng nói:

— Ôi có giết sẽ bạc đi đây, để chiều giá mà mua cho kỳ được, nhưng thứ cá nào thì không dùng làm gì, chỉ tìm được thứ to, nặng độ 14 hoặc 15 cân mới dùng được việc!

Nguyễn-tiêu-thất nói:

— *Ngô* tiên-sinh ơi! Thứ cá to lớ ấy không kiếm đâu cho được. Dẫu thứ nhỏ như lời *Ngũ lang* nói độ giảm sáu cân, cũng cũng khó lòng, tất phải đợi trong mấy ngày mới có. Bây giờ trong thuyền tôi cũng có một thùng cá con hãy còn sống, ấu là ta đem lên đây làm đồ nhắm rượu.

Nguyễn-tiêu-thất lúc khắc xuống thuyền, đem một thùng cá con lên, mỗi con nước độ năm sáu cân, đi thẳng xuống bếp, mổ cá làm đồ nhắm, bày vào ba cái đĩa lớn, dọn lên trên bàn.

Nguyễn-tiêu-thất nói:

— Mời tiên-sinh thử nếm chơi!

Bốn người lại cùng nhau ăn uống một hồi nữa. Bấy giờ sắc trời gần tối. *Ngô-dạng* nghĩ thầm; Trong tiểu đ êm này chuyện trò hơi khó, chi bằng đêm nay ta về ngủ tại nhà hắn, bấy giờ sẽ cùng nhau đàm-đạo.

Nguyễn-tiêu-nhị bỗng nói với *Ngô-dạng* rằng:

— Bây giờ trời đã tối rồi, mời tiên-sinh về nhà tôi ngủ, sáng mai rồi ta sẽ bàn.

Ngô-dạng nói:

— Tôi từ xa đến đây, thật là trăm nghìn nỗi khó khăn, ngày nay anh em lại được cùng nhau sum-họp. Bữa rượu hôm nay chắc các ông không chịu để cho tôi trả tiền nào, vậy tôi có ít tiền lẻ đây, nhờ các ông bồi nhà hàng mua giúp cho một hũ rượu và mấy sác thịt, hoặc vào trong làng kiếm cho một đôi gà lớn, để đêm nay về nhà *Nhị-lang*, chúng ta cùng uống rượu vui, các ông nghĩ thế nào?

Nguyễn-tiêu-nhị nói:

— Sao lại để tiên-sinh phải tốn tiền! Đã có anh em chúng tôi, chúng tôi xin chỉnh-biện được, tiên-sinh chớ lấy làm ngại.

Ngô dạng nói:

— Tôi đến đây cốt định một các ông uống một bữa rượu, nếu các ông không nhận lời cho thì tôi xin cáo thoái.

Nguyễn-tiêu-thất nói:

— Tiên-sinh đã dạy như vậy thì chúng tôi xin vâng, rồi sau sẽ liệu.

Ngô dạng nói:

— Chỉ có *Thất-lang* là nhanh nhẹn thì tôi xin nhờ mua giúp cho.

Ngô-dạng nói xong, liền lấy một lạng bạc trao cho *Nguyễn-tiêu-thất*. *Nguyễn-tiêu-thất* hỏi nhà hàng mượn một cái hũ lớn để mua rượu, lại mua 20 cân thịt bò và 25ng vừa c io và một đôi gà lớn nữa.

Nguyễn-tiêu-nhị lại tính tiền bữa rượu hôm ấy trả người chủ quán. Người chủ quán nói:

— Nếu vậy thì hay lắm! hay lắm!

Bốn người cùng nhau đi ra, lại bước xuống thuyền, chèo thẳng về nhà *Nguyễn-tiêu-nhị*. Khi về tới nơi, cùng nhau lên bờ, lại buộc thuyền vào chỗ cái cọc.

Bốn người cùng mang xách rượu thịt đi vào ngồi ở trong sân, gọi người thắp đèn. Nguyên ba anh em nhà họ *Nguyễn*, chỉ mới một mình *Nguyễn-tiêu-nhị* có vợ, còn *Nguyễn-tiêu-ngũ* và *Nguyễn-tiêu-thất* đều chưa lấy vợ cả.

Bọn kéo nhau vào nhà thắp-tọa ngồi. *Nguyễn-tiêu-thất* đi mổ gà, lại bảo chị dâu kiếm một con tiềm-hầu rồi cùng nấu nướng ở dưới nhà bếp. Đồ một trống canh thì com rượu làm xong, đem bày cả tại trên bàn ăn.

Ngô-dạng mời ba anh em họ *Nguyễn* cùng ngồi để uống rượu.

Uống được mấy chén, *Ngô-dạng* lại nhắc đến việc nhờ mua giúp cá lớn mà hỏi rằng:

— Xưa nay ở đây vẫn nhiều cá lớn có sao bây giờ lại không có?

Nguyễn tiêu-nhị nói:

— Chẳng nói giấu gì tiên-sinh. Thứ cá to lớ ấy chỉ trừ-phi đến *Lương-sơn-bạc*, chứ cái hồ nhỏ hẹp ở *Thạch-kệ thôn* này còn làm chi có!

Ngô dạng nói:

— Từ đây đến *Lương-sơn-bạc*, cũng chẳng cách xa bao nhiêu, sao các ông không tới đấy mà kiếm cá?

Nguyễn-tiêu-nhị thở dài một tiếng rồi nói:

— Thôi, hỏi làm chi điều ấy!

Ngô-dạng lại hỏi rằng:

— Sao *Nhị-lang* lại thở dài?

Nguyễn-tiêu-ngũ liền đỡ lời mà đáp rằng:

— Tiên-sinh không biết rõ. Chỗ *Lương-sơn-bạc* từ xưa vẫn là một chỗ cơm ăn áo mặc của bọn anh em chúng tôi, nhưng hãy lâu nay thì anh em chúng tôi tuyệt-nhiên không đám bén-mảng đến.

Ngô dạng nói:

— Một nơi đầm lớn như thế, chẳng lẽ quan cấm đánh cá hay sao!

Nguyễn-tiêu-ngũ nói:

— Quan nào dám đến đấy mà cấm đánh cá. Dẫu vua *Diêm-la* liện lớn, cũng không cấm nổi!

Ngô-dạng nói:

— Quan đã không cấm thì cớ sao lại không đám đến?

Nguyễn-tiêu-ngũ nói:

— Thế ra tiên-sinh vẫn không biết chuyện, để rồi chúng tôi sẽ thuật cho tiên-sinh nghe.

Ngô-dạng nói:

— Thật quả tôi không được biết.

Nguyễn-tiêu-thất liền nói:

— Chỗ *Lương-sơn-bạc* này là một chỗ khó ăn khó nói (1). Hiện nay có một bọn cường-bạo đến chiếm-cứ, không cho ai được đánh cá.

Ngô-dạng nói:

— Tôi không biết! Hiện nay có bọn cường-bạo đến chiếm-cứ, tôi mà sao tôi không nghe thấy ai nói chuyện?

Nguyễn-tiêu-nhị nói:

— Bọn cường bạo ấy có một tướng đứng đầu, nguyên là người học-trò ở bỏng, tên gọi *Bạch-y tể tướng Vương-luân*; người thứ hai tên gọi *Mô-chước-thiên Đỗ-thiên*; người thứ ba tên gọi *Vạn-lý kim-cương Tống-vạn*....

(*Còn nữa*).

(1) Nghĩa câu này đã biết là người dữ.

Agents-Généraux en Europe

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Trouchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

VỊ THUỐC KIẾN HIỆU

1) **Hàn-liêu-giải-độc-hoàn**, thuốc này, vì các vị thiên-niên đã nhiều Người dùng, nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1 p.00.

2) **Thuốc-ho**, ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống giả nửa chai khỏi ngay tức tức, mỗi lọ 0p.30.

3) **Thuốc lị**, lịnh-lị thì làm thứ, có đỏ, có trắng, hoặc vàng, hoặc huyết, hễ không có hiệu phát ự tri, thực dễ hại người, thứ thuốc này có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0 p. 30.

4) **Bạch-đới-hoàn**, chuyên trị đàn bà tiểu-tiện hạ huyết, bạc đới thường tru, mỗi chai 1 p. 00.

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc ai hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Quí khách ở xa chiếu-cố cho, xin gửi tiền trước, nà tiền cước mỗi đồng thêm 0p. 20, từ 1 p. 00 trở lên mấy gửi hầu.

SIOU-HANG-LAM

108, phố hàng Buồm, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe

Trị được bệnh huyết suy

làm cho trong máu

thêm chất đỏ

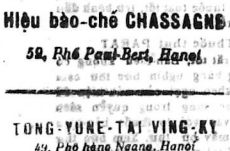
Gởi bán tại :

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi.

TONG-YUNE-TAI VING-KY

49, Phố hàng Ngang, Hanoi

Kính mới sang và bán lấy giá

Bản-hiệu mới tiếp được bốn Pháp và bên Mỹ gởi sang một thứ kính nhất-hảo, vỏ-sinh và bền nhất, ho giá xin kỳ vì thứ nhỏ coi như kính

Kính gọng vàng 12 karats cốc mũi, (kiểu lớn) mỗi đôi. . . . . 2$00

Kính gọng vàng 12 karats cốc mũi, (kiểu nhỏ) mỗi đôi. . . . . 0$

Kính gọng bạc vàng cốc mũi, mỗi đôi. 1$80

Kính gọng đồi mồi cốc mũi và các kiểu, mỗi đôi. . . . . 0$80

Xin mời các ngài đến chiếu cố cho, chúng tôi xin lấy làm cảm ơn lắm lắm. 2103

AI MẮC DÙNG THUỐC NƯỚC của ông Lương-y DEHAUT XỔ mà chẳng cần chi phải CỮ ĂN và ăn dưỡng trong phòng.

Thuốc bước này để uống tắm và đủ mau sắc tại nhà rất êm thuốc

BÁN TẠI Nhà Đoc Courty J. DEHAUT 167, Rue de Rennes, Paris et khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất : Santalol chất : Salol và chất : Uroformine

Giá 1$40 một hộp

Ở Đông Pháp này có một nhà rượu hiệu ông sao là của người Nam Việt chế-tạo ra các thứ rượu tây, dù cả các mùi, vừa ngon vừa ngọt, giá liền rất rẻ, bán buôn bán lẻ, xin các quí-khách chiếu-cố dùm cho.

NGUYỄN-VAN MAO

Chủ-nhiệm Distillerie du Nord

56 và 58, Quai Clémenceau

HANOI

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện.

Nên dùng thuốc :

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh : đau dạ dầy, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG : *Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán : 0$60 một lọ

PILULES

APHRODISIAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công-hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khó, hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chỉ tại phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi bán tại :

Hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi 2042

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu khi huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt, gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phất, làm cho hay ho mệt nằng thuốc này rất dễ, vị có mùi thơm không có tơm giọng bao giờ!

Bà thuốc này có hội-đồng các quan Thầy thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết MAU BO 1$40

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GÂN

Neurinase

Ai mà làm lụng một nhọc thái quá, cổ động nặng nề, buồn rầu nghĩ ngợi thì thường xảy ra những bệnh thương gân, khi đã bị bệnh thì đêm không ngủ được, chẳng còn gì nguy hiểm cho bằng là không ngủ được, mà nhất là ở các xứ nóng thì lại càng phải nghỉ ngơi. Nếu không thì mỗi buổi sáng giấy thấy trong mình mỏi nhọc, không thư gì được. Thuốc Neurinase là của một viện học-sinh rất ở viện Pasteur thành Balé tìm ra. Thuốc này làm cho gân cốt bình yên và ngủ được êm đềm, lại thêm bổ, bổ. Người già hễ trở nông đau được nó.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả. 2054

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống 50 cachets

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin nhắc đáng mua báo, hễ chỉ có ở, muốn báo quán gửi đến nhà mới, thì gửi cho báo quán xin giấy cuốn báo, nhưng lại thế nào thì báo cũng phải đến đây, và gửi theo hai hào (0$12) bằng tem công được cả nhà tiện giấy quán thư.

Đã xi không gửi đến theo thì cứ để người nhà đến phải trả nặng hơn

---

Trị bệnh đau xương và đau lưng

Những bệnh ta thường mắc phải thì có bệnh đau lưng, đau xương, đau gân, các bệnh về tiểu tiện, yếu vân..., cũng là nhiều bệnh tật, tại gốc đều do trong thân thể nhiễm chất acide urique mà ra cả.

Thuốc Pilules Foster trị bệnh đau lưng và đau xương rất công-hiệu. Thuốc ấy làm cho trong thận-thể nếu hết chất acide urique nó gây nên các bệnh ấy. Thuốc ấy làm cho bộ thần và khớp xương được mềm mại. Thuốc ấy làm cho mới những chất phẩng đi, và các bệnh về tiểu-tiện. Thuốc ấy trừ các bệnh nhiễm khi không biết gốc ở đâu, mà kỳ thực là bởi thận yếu, hoặc trong thân-thể nhiễm phải acide urique quá. Thuốc ấy uống không có gì là nguy-hiểm, mà hiệu-nghiệm rất chắng. Thuốc ấy làm cho trong người đỡ chịu, và lọc máu cho chung. Các thứ thuốc Foster bán tại số 28, rue Saint-Ferdinand, Paris-17.

Hàng báo-chí nào cũng có bán

Hễ các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ. 2083

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$50

Chỉ tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gởi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

NÊN LẠI HIỆU QUEN !

Hiệu chúng tôi làm hàng xấu đã lâu năm vẫn được nhiều quí-khách tin dùng nên phải một ngày một gắng sức làm cho được vừa ý quí-khách.

Khăn bàn-ăn làm bằng lượt và pi-lu thêm tây ; vải lót trong khăn để có rộng một thứ vải tốt hơn các thứ vải son. Vậy bản-hiệu có nhời kính cáo để quí-khách muốn dùng xin quá bộ lại xem, hoặc đo đầu cho đúng bằng cái giấy bỏ vào trong thư gửi cho bản-hiệu. Hàng xin gửi lĩnh-hóa giao-ngân.

LAN-PHƯƠNG *N° 79, Rue de la Soie, Hanoi* 2110

NÊN ĐỘI !!

Thường-thường các ngài hay hỏi đến các thứ mũ *Feutre thượng hạng, kiểu thật tối tân*, vậy năm này bản-hiệu xin theo ý các ngài mà gởi sang đủ các thứ mũ ấy để các ngài dùng cho được vừa ý.

Các ngài muốn đội những thứ mũ ấy thì chỉ duy có bản-hiệu là có thôi, mà những thứ mũ này kiểu rất đẹp, giá bán phải chăng, đội rất bền, trong mấy năm cũng không hỏng được.

Nay kính

HAI-CHINH

74-76, Rue du Pont en-Bois, 74-76

HANOI

ENO KOLA CUSA

RƯỢU BỔ

J. BLANC (dược-sư hạng bào-chế)

Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)

BANCS (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

(1 một vị tinh khác không có pha chế

gói bằng 0$60 một lọ uống từ 3 đến 5 hoàn 1 buổi trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT LÉO VÀ GÂN CỐT

THUỐC THẬT

Trụ sở : 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS ở PHÁP QUỐC GẦN

Công-ty bản Lợi : Rue de Châteaudun, Paris. Dépôt, L. BOISSEMOND, Pharmacien à Bar-le-Duc (Meuse)

CÓ THẦY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON 2050

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan, còn thì đóng tám 20 tháng mỗi tháng là mười quan. Nếp tiền lần đầu, liền được ngay cái vé, rồng mình có quyền sở hữu hẳn về tháng số thì được cả tiền. Mình chỉ chịu khó đành dịu một ít thôi bằng những ngày ấy, mà đã được dự vào cuộc rút số, lại được có quyền dự-bàn một cái vé nữa để mình hưởng lợi thêm.

Về Caisse National mỗi năm tám kỳ rút : là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre

Mỗi lần rút số có :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rút số hàng kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn đủ các cuộc rút số kỳ, nên mua 20 quan của ông chủ nhiệm nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R.C. 8576

Việc bán vé này thực hẳn hợp luật ngày 17 Mars 1900, sắc nhất năm 07

Được đủ 100 chữ chữ

Với 10 quan, sẽ được

100.000 quan

Muốn như vậy, nên mua một phiếu

CRÉDIT FONCIER 1912

Lúc mua phiếu phải nộp 10 quan, sau nộp thêm đúng 20 quan.

Nộp tiền lần đầu liền được quyền dự cuộc rút số, và hễ số trúng số được thì có tiền.

Mỗi tháng cứ ngày 22 mở rút số. Nghĩa là mỗi năm 12 lần rút số.

Nộp tiền lần được ngay cái số rồi, và được dự tất cả các cuộc rút số cho đến khi về trúng số mới thôi. Các vé *Crédit Foncier de France* được 5% lợi tức.

MỖI LẦN RÚT SỐ, CÓ

1 lô. . .	100.000 quan	12 lô. . .	1.000 quan
1 lô. . .	10.000 quan	100 lô. . .	500 quan

Có danh hiệu và số cho nộp 10 thứ nhất là 10 quan

Comptoir Colonial de Crédit à Marseille, 125, Boulevard Périer.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)